

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, *Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM* tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nuran İMİR
Şırnak Milletvekili

Şırnak il merkezine bağlı Cevizdüzü, Anamış ve kemerli köylerinin çevresinde bulunan kömür ocakları yaklaşık iki yıldır hafriyatlarını köylülerin içme ve tarım suyu olarak kullandıkları dereye boşaltmaktadırlar. Dere suyu aynı zamanda Şırnak merkezin bir kısmı, Kumçatı Beldesi ve Şırnak Üniversitesinde de içme suyu olarak kullanılmaktadır. Kömür ocaklarının hafriyatlarını dereye dökmesi sonucu suyun içilmez halde olduğu köylüler tarafından defalarca ilgililere bildirilmiştir. Köyün ortasından dere geçiyor olmasına rağmen köylüler hazır su kullanmaktadırlar.

Son yıllarda defalarca can kaybına da neden olan bu kömür ocaklarının denetimsiz çalışmaları yüzünden bölgede insan yaşamına ciddi boyutlarda zarar gelirken aynı zamanda hava kirliliğine, tarıma ve hayvancılığa da ciddi etkileri olmaktadır. Bu kömür ocaklarından çıkan kömürün sadece kullanılması sonucunda oluşan hastalıklar "Özellikle astım, kronik akciğer hastalığı bulunan kişilerde, solunum yollarının daralmasına ve kronik solunum hastalığına neden olur. Kükürtdioksit konsantrasyonu sınır değerinin üzerinde olduğu zaman özellikle astımlı, bronşitli, kalp ve akciğer hastalarının sağlığını olumsuz etkiler. Atmosferdeki SO2 konsantrasyonu pik değere ulaştığında özellikle astımlı kişilerde geçici solunum zorluğu görülür. Kalp ve solunum hastası kişiler uzun süre SO2 ve partikül madde kirliliğine maruz kaldıklarında sağlıkları kötüleşir. Havadaki SO2'ye 10 dakika maruz kalındığında astımlı kişilerin solunum sistemi mukavemetinde önemli zararlar meydana geldiği ve soluk alma

19351

kapasitesinde önemli düşüşler olduğu tespit edilmiş. Havadaki kükürtdioksit konsantrasyonu 357 mg/m3 değer üzerine çıktığında astımlı kişilerde göğüs daralması, öksürme ve akciğer fonksiyonunda değişme dahil semptomlar görülür."

Küçük çocuklar, savunma mekanizması gelişiminin tamamlanmaması, hızları ve dış ortamla sık temas etmeleri nedeniyle daha fazla riske sahip bir gruptur.

Ciddi hastalıklara neden olduğu resmi laboratuvar verileri ile kesinlikle kullanılmaması yönünde defalarca ikaz yapılmasına rağmen Şırnak kömürü halen bölgede yoğun bir şekilde kullanılmakta, bu da yetmezmiş gibi hafriyatları içme suyu olarak kullanılan dereye dökülmektedir.

Yine kömür ocaklarından çıkan hafriyat ile ilgili diğer bir konu ise Şırnak Merkeze bağlı Toptepe (Avga Masiya) bölgesinde köyün yakınlarına dökülen hafriyatla hiçbir güvenlik şeridinin bulunmamasıdır. Köyde yaşayan 14-15 yaşlarındaki çocuklar bu hafriyat yığınlarının arasından kömür parçaları toplamaktadır. Hafriyatla kömür toplamaya çalışan çocuklara hem hastalık bulaşmakta hem de her gün birileri hafriyat yığınları arasında yaralanmaktadır. Ayrıca bu suyun isminin Avga masi (Balıklı su) anlamına geldiği fakat bu kömür ocakları ile birlikte balıkların tükendiği ortaya çıkmıştır.

Bu bağlamda;

1. Yaklaşık iki yıldır Cevizdüzü, Kemerli ve Anamış köylerinin çevresindeki kömür ocaklarının hafriyatlarını dereye döktüğü, köylülerin bu sorunu Şırnak Valiliğine, özel idareye ve gerekli kurumlara bildirmesine rağmen bu kurumlar ve kişiler hakkında neden bir yaptırım uygulanmamıştır?
2. Şırnak merkez, Kumçatı Beldesi ve Şırnak Üniversitesi bu dereden gelen suyu kullanmaktadır. Bakanlığınız bu civarda bulunan kömür ocaklarının hafriyatlarını nereye döktüklerine ilişkin bir denetim faaliyeti yapmış mıdır? Veya yapacak mıdır?
3. Kömür ocaklarının kullanımı sonucu bacalardan çıkan zehirli gazların hava kirliliğinde Şırnak ilinin ilk sıralarda olduğundan haberdar mısınız? Şırnak, Kumçatı ve Şırnak Üniversitesinin içme suyu ile ilgili bir araştırma yapılmış mıdır? Şırnak içme suyu kimyasal, mikrobiyolojik, ağır metal ve kirlilik parametreler baz alınarak analizi yapılmış mıdır?
4. Şırnak kömür ocaklarının hafriyatlarını derelere ve köy mezralarına dökerek hem insan yaşamı hem de hayvanların yaşam alanlarına ve doğaya bir bütün olarak nelere sebep olduğunun farkında mısınız? Bununla ilgili bir araştırmanız olacak mıdır?
5. Bakanlığınıza bağlı denetim birimleri bu kömür ocaklarını ne sıklıkla denetlemektedir? Denetleme alanları nelerdir? Hafriyat dökme alanları denetleme kapsamına girmekte midir?

19351

6. Toptepe(Avga masiya) mevkiinde 14-15 yaşındaki çocukların harçlıklarını çıkarmak için bu hafriyat yığınlarının arasından kömür topladıklarından haberdar mısınız? Hafriyat toplayan kaç tane çocuk yaralanmıştır? Kaçı hastalık kapmıştır?
7. Avga masiya denilen balıklı suda bakıların yok olma sebeplerine ilişkin bir araştırmanız olacak mıdır?
8. Bakanlığınızda Şırnak ve çevresinde bulunan kömür ocaklarının çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) raporları mevcut mudur? Deęil ise neden istenmemiştir? Yapıldıysa ÇED uygulanması gereken işlemler takip edilmekte midir? ÇED raporunun istenmemesinin sebebi nedir?